ΔΟΥΛΕΥΕΤΕ, ΜΑΛΑΚΕΣ, ΔΟΥΛΕΥΕΤΕ!
ΚΙ ΕΜΕΙΣ ΘΑ ΣΑΣ ΨΕΙΡΙΖΟΥΜΕ... ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας εδώ και είκοσι χρόνια επιχειρεί να παίξει τον ρόλο του στην οργάνωση του κοινωνικού εργοστασίου. Δηλαδή, παλεύει να κάνει την εργατική τάξη της ελληνικής κοινωνίας να δουλεύει τσάμπα στον ελεύθερό της χρόνο, παράγοντας φθηνή πρώτη ύλη κι ενέργεια για την ελληνική βιομηχανία. Με τη ρητορική περί καημένης χελωνίτσας που τρώει πλαστικό και πεθαίνει, προσπαθεί να πείσει την εργατική τάξη της χώρας να ξοδεύει χρόνο από τη ζωή της ανακυκλώνοντας. Η ίδια, ωστόσο, δεν φαίνεται να πείθεται με αποτέλεσμα οι ειδικοί να γκρινιάζουν ότι η Ελλάδα συνεχίζει να θάβει το 80% των αστικών της απορριμμάτων, προκαλώντας απογοήτευση στα αφεντικά… εεε στους οικολόγους.

Πράγματι, δεν είναι απορίας άξιο. Ποια εργάτρια, άλλωστε, μετά από ένα εξαντλητικό οκτάωρο -που εδώ που τα λέμε αποτελεί μεγάλο εξαναγκασμό από μόνο του- θα έμπαινε σε διαδικασία διαλογής των σκουπιδιών της; Πόσο μάλλον χωρίς κάποιο αντίτιμο. Είπαμε, εργάτες είμαστε, όχι μαλάκες. Το ζήτημα προφανώς δεν έχει μόνο τοπική εμβέλεια αλλά απασχολεί κάθε καπιταλιστικό κράτος παγκοσμίως, πράγμα που έχει κάνει καθένα από δαύτα να πάρει τα μέτρα του κι όταν δεν αποδίδει το καρότο, έρχεται το μαστίγιο. Πρόστιμα, μπάτσοι και οικονομικός εξαναγκασμός συνθέτουν τη φαρέτρα εργαλείων που επιλέγεται από τα αφεντικά της υφηλίου.

Στη δική μας περίπτωση, τα αφεντικά μας τα τελευταία δέκα χρόνια περίπου εφαρμόζουν το μέτρο του ψειρίσματος του μισθού μας. Για παράδειγμα, στους λογαριασμούς ρεύματος που πληρώνουμε, μεταξύ άλλων φόρων, συμπεριλαμβάνονται και κάποιοι που το κράτος ορίζει ως «περιβαλλοντικούς». Οι εταιρείες ενέργειας το ονομάζουν «Ειδικό Τέλος Μείωσης Εκπομπών Αερίων Ρύπων» και μας χρεώνεται ανά κιλοβατώρα. Ταυτόχρονα, οι προμηθευτές για να βγάλουν την τελική τιμή της κιλοβατώρας συμπεριλαμβάνουν κι ένα επιπλέον «κόστος εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα». Τα κρατικά έσοδα μέσω αυτής της επικής φέρμας που αποκρύπτεται με μαεστρία ανέρχονται σε δισεκατομμύρια ευρώ. Το κράτος συγκεντρώνει αυτά τα χρήματα και τα μετατρέπει σε επιδοτήσεις της ελληνικής βιομηχανίας και των εταιριών ενέργειας![1]

Κι αφού δεν ψηνόμαστε για ανακύκλωση το καλό μας κράτος έχει κι άλλες «περιβαλλοντικές» φέρμες για την πάρτη μας. Να σου λοιπόν η χρέωση της σακούλας και των πλαστικών μίας χρήσης. Πλήρωνε δηλαδή δεκαλεπτάκια για κάθε καφέ και φαγητό που παίρνεις πακέτο και κάθε φορά που πηγαίνεις σούπερ μάρκετ. Τα αφεντικά μας το ονόμασαν «περιβαλλοντικές εισφορές» και τα κάμποσα εκατομμύρια που συλλέγονται συγκεντρώνονται στο λεγόμενο «Πράσινο Ταμείο». Αυτό με τη σειρά του τα διοχετεύει στις τσιμεντοβιομηχανίες. Παιδικές χαρές, πάρκα, αναπλάσεις δρόμων και πανόπτικον πλατείες με led, όλα με περίσσια ποσότητα τσιμέντου -για το «περιβάλλον» καλέ- συνθέτουν τον τρόπο με τον οποίο το ελληνικό κράτος μπουστάρει τη ροή χρήματος του ελληνικού κεφαλαίου.[2] Κι όλα αυτά μέσα από τις τσέπες μας.

Τα πλαστικά έχουν ως πρώτη ύλη το πετρέλαιο. Άρα, σε καιρούς εμπορικού πολέμου η μείωση της κατανάλωσης πλαστικού σημαίνει και μείωση των εισαγωγών πετρελαίου στην Ευρώπη γενικά, και στο ελληνικό κράτος πιο ειδικά. Με έναν σμπάρο δυο τρυγόνια δηλαδή. Εξίσου εισαγόμενη πρώτη ύλη αποτελεί και το φυσικό αέριο που χρησιμοποιούν οι εταιρείες ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Οπότε αφού δεν κλείνεις το φως την «ημέρα της γης» θα το πληρώνεις, και ακριβά μάλιστα!

Το όλο πράγμα δεν σταματά όμως εκεί. Σε πολεμικούς καιρούς η ανάγκη φθηνής πρώτης ύλης γίνεται όλο και περισσότερο επιτακτική. Η βιομηχανία πλαστικού κι αλουμινίου αποζητά «καθαρά» επαναχρησιμοποιούμενα υλικά. Τι σημαίνει «καθαρά»; Να παρακάμπτονται παραγωγικές διαδικασίες όπως η διαλογή, το καθάρισμα και η επεξεργασία των ανακυκλώσιμων εμπορευμάτων, που προϋποθέτουν χιλιάδες εργατικά χέρια, δηλαδή, χιλιάδες μισθούς. Οπότε κάπως αυτή η φθηνή πρώτη ύλη πρέπει να συλλέγεται και να επεξεργάζεται τζάμπα. Κι επειδή η εργατική τάξη αρνείται πεισματικά να δουλέψει για την ψυχή της μάνας της, τα ελληνικά αφεντικά βρήκαν ξανά τη λύση. Κι άλλο ψείρισμα!

Από το καλοκαίρι λοιπόν αυτού του χρόνου, όπως μας ενημερώνουν, αναμένεται να τρώμε «καπέλο» 10-15 λεπτά ανά πλαστικό μπουκάλι ή αλουμινένιο κουτάκι που καταναλώνουμε. Τα αφεντικά το ονόμασαν «σύστημα εγγυοδοσίας» (Deposit Refund System) και υπολογίζουν να φερμάρουν με αυτόν τον τρόπο εκατοντάδες εκατομμύρια κάθε χρόνο. Αν σκεφτεί καμία ότι πάνω από 2 με 2μισι δισεκατομμύρια πλαστικά μπου-

Τα λεγόμενα «σπιτάκια της ανακύκλωσης» αποτέλεσαν την προηγούμενη προσπάθεια «ανταποδοτικής ανακύκλωσης». 33 συσκευασίες για κουπόνι 1 ευρώ σούπερ μάρκετ. Το εγχείρημα πόνταρε στις ιστοριούλες περί χελώνας, στα ευρωπαϊκά κονδύλια που έπεφταν με το καντάρι, στη μαφιόζικη οργάνωση της εργασίας του πάτου της εργατικής τάξης από τους παπάδες[6] και στην οικονομική δυσχέρεια του εξαθλιωμένου προλεταριάτου. Η φάση πήγε κουβά και τα σπιτάκια έμειναν για να επιτελέσουν έναν άλλον ρόλο, αυτόν του μπάτσου της γειτονιάς, με τους led προβολείς πλέον να συνδράμουν στην επιτήρηση δρόμων, πλατειών και γειτονιών.

Δίπλα από το εν λόγω σπιτάκι της φωτό, μία ακόμη πιο παλιά ιδέα συλλογής τζάμπα πρώτης ύλης, οι λεγόμενοι «μωβ κάδοι» ανακύκλωσης. Αυτοί βέβαια μας φάνηκαν λίγο πιο χρήσιμοι γιατί μπορούμε να κολλάμε και καμιά αφίσα πάνω.

Όταν τα ανακυκλώσιμα υλικά δεν χρησιμοποιούνταν μόνο ως φιάλες κόκα κόλα. Προπαγανδιστική αφίσα στην Μεγάλη Βρετανία την περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Τότε που αν δεν ανακύκλωνες είχες κάτι ντράβαλα με το ποινικό σύστημα όντας εθνοπροδότης…

κάλια πωλούνται ετησίως, μπορεί να αναλογιστεί για τι ποσά μιλάμε. Το αρχικό σχέδιο περιλάμβανε και τα γυάλινα μπουκάλια αλλά τελικά εξαιρέθηκαν αφού η πώλησή τους «δεν πιάνει καλή τιμή».[3]

Αν ο καταναλωτής -δηλαδή εμείς οι μαλάκες- δεν θέλει το μαστίγιο, τα αφεντικά έχουν μεριμνήσει και για το καρότο. Εάν επιστρέφουμε τα πλαστικά μπουκαλάκια και τα αλουμινένια κουτάκια μας σαν καλά παιδάκια όπως μας έλεγαν στο σχολείο, θα παίρνουμε πίσω το «καπέλο» που μας φορέθηκε. Όχι όμως με τη μορφή χρημάτων, αλλά κουπονιών για σούπερ μάρκετ, για να ξαναπάμε σαν καλά παιδάκια να ξαναγοράσουμε τα μπουκαλάκια και τα κουτάκια που τους γυρίσαμε πίσω και να το ξαναφάμε το «καπέλο» μας.[4] Τι ωραία που δουλεύει η «κυκλική οικονομία» ε; Φάε φέρμα – δούλεψε στον ελεύθερό σου χρόνο – παρήγαγε τζάμπα «υψηλής ποιότητας» πρώτη ύλη για την βιομηχανία της χώρας – ξαναφάε φέρμα και σκάσε. Και στο βάθος η καρέτα-καρέτα που συνεχίζει να τρώει πλαστικό, αλλά ανακυκλωμένο και φθηνό αυτή τη φορά!

Η ιδέα δεν ήταν ουρανοκατέβατη. Το σύστημα εφαρμόζεται ήδη σε άλλες χώρες της Ευρώπης και τα αφεντικά τους πανηγυρίζουν. Στη Φινλανδία, ας πούμε, λέγεται ότι το 2023 επιστράφηκε το 97% των μπουκαλιών, με κάθε επαναχρησιμοποιούμενη φιάλη να ξαναγεμίζεται περίπου 33 φορές. Στη Δανία κάτι αντίστοιχο κι ο εξαναγκασμός της τζάμπα εργασίας τα πάει φίνα.[5] Στην Ελλάδα το σύστημα ήταν να εφαρμοστεί από το 2022. Τέσσερα χρονιά μετά, βέβαια, εν μέσω πολυμετωπικού ψειρίσματος του μισθού εν είδει πολεμικής οικονομίας οι συνθήκες φαίνεται να έχουν ωριμάσει για τα καλά.

Τα έσοδα και το τζάμπα εμπόρευμα θα διαχειρίζεται η πολυμετοχική εταιρεία DRS Hellas, την οποία σύστησαν οι βιομηχανίες πλαστικού της χώρας (Ενωση Σούπερ Μάρκετ Ελλάδος, 3Ε, Αθηναϊκή Ζυθοποιία, Ζαγόρι, Βίκος, κοκ). Έπειτα, το Υπουργείο Περιβάλλοντος θα κανονίζει τον τρόπο με τον οποίο θα επενδύονται τα ψειρισμένα φράγκα στην βιομηχανία της ανακύκλωσης.

Κι αν όλα αυτά αφορούν το εμφανές κομμάτι αυτής της βιομηχανίας, φανταστείτε τι συμβαίνει στο αόρατο, εκεί που η οργάνωση της εργασίας κι ο βούρδουλας λαμβάνουν άλλες διαστάσεις. Εκεί που τη διαχείριση έχουν αναλάβει οι μπάτσοι, η μαφία και τα Υπουργεία Περιβάλλοντος, Μετανάστευσης και Προστασίας του Πολίτη.

1.Το ψείρισμα και η μοιρασιά της πίτας αποκρύπτονται με κωδικές ονομασίες όπως «Ταμείο Ενεργειακής μετάβασης» και «έσοδα από τα δικαιώματα των ρύπων» κάνοντάς μας να μην καταλαβαίνουμε Χριστό. Βλ. Άλκης Καλογήρου, «Ενέργεια: Η μεγάλη μοιρασιά για το ένα δισ. ευρώ από τα δικαιώματα ρύπων - Χαμένοι και κερδισμένοι», *Ημερησία*, 27/02/2024.

2. Βλ. «Πίνακας εντάξεων έργων Πράσινου Ταμείου έως 12/7/2023» που βρίσκεται στην διαδικτυακή ιστοσελίδα του Πράσινου Ταμείου, prasinotameio.gr.

3. Άρης Χατζηγεωργίου, «Περισσότερα κέρδη στους ιδιώτες της ανακύκλωσης», *efsyn.gr*, 19/02/2025.

4. Γιώργος Λιάλιος, «Το μπουκάλι, παρακαλώ, στο μηχάνημα», *Η Καθημερινή*, 10/02/2026.

5. «Ανταποδοτική ανακύκλωση (DRS): Το παρασκήνιο των συγκρούσεων, οι καταγγελίες για εναρμονισμένες πρακτικές και οι σκιές στις αποφάσεις», *Capital.gr*, 24/09/2025.

6. Το 2019, όταν το πρόγραμμα ήταν στα χάι του, η εταιρεία καυχιόταν την επίτευξη δύο ρεκόρ Guinness ανακύκλωσης εκατοντάδων τόνων γυάλινων και πλαστικών συσκευασιών μέσα σε μία βδομάδα. Τα ρεκόρ έλαβαν μέρος στα Γιάννενα και την οργάνωση της εργασίας όσων συμμετείχαν στο εγχείρημα ανέλαβε η Ιερά Μητρόπολη Ιωαννίνων σε συνεργασία με την Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών. Δες ενδεικτικά: «Τα Ιωάννινα έκαναν ρεκόρ Γκίνες στην ανακύκλωση - Μάζεψαν τα περισσότερα γυάλινα μπουκάλια μέσα σε μία εβδομάδα», *Lifo.gr*, 07/05/2019.

19/3: Ελληνικοί πύραυλοι καταρρίπτουν ιρανικούς πυραύλους πάνω από τη Σαουδική Αραβία. Η κυβέρνηση δικαιολογεί την πολεμική εμπλοκή υπενθυμίζοντας ότι «οι επαφές για την ανάπτυξη της πυροβολαρχίας στο σαουδαραβικό έδαφος είχαν ξεκινήσει το 2019», δηλαδή επί Σύριζα. Από εδώ και πέρα, όσοι δελεάζονται «να ψηφίσουν αριστερά για να μη βγει η δεξιά», θα μπορούν να θυμούνται αυτό το επεισόδιο, ώστε να αυτοσυγκρατούνται. Θα μας πείτε, και τις προηγούμενες φορές που δεν αυτοσυγκρατήθηκαν, θα μπορούσαν να είχαν θυμηθεί κάποιο άλλο επεισόδιο, αλλά δεν ήθελαν. Πράγματι.

26/3: Ένα νέο ρόφημα κατακτά τον δυτικό κόσμο. Είναι το ζεστό νερό σκέτο σε φλυτζάνι. Γιατί, λέει, σύμφωνα με την κινεζική ιατρική, κάνει καλό. Από την άλλη, θα μπορούσαμε να υποθέσουμε ότι η δημοφιλία του ζεστού νερού οφείλεται κυρίως στους πρώην καπνιστές που αναζητούν υποκατάστατα για το αχτύπητο δίδυμο «καφές και τσιγάρο», με θλιβερά αποτελέσματα. Αυτή η εκδοχή είναι πιο ενδιαφέρουσα γιατί προκύπτουν και συμβολισμοί για τη ζωή στον φασισμό – σκεφτείτε το.

27/3: Πανικός κατασκευής χιλιάδων νέων κέντρων δεδομένων έχει καταλάβει τον πλανήτη. 27 δις. δολ. κοστίζει το υπό κατασκευήν κέντρο της Meta στη Λουιζιάνα. Περιβαλλοντικές οργανώσεις αντιδρούν γιατί τα data centers ρουφάνε νερό και ενέργεια σαν να μην υπάρχει αύριο. Το μόνο που δεν απασχολεί τη σχετική αρθρογραφία είναι τι σκατά χρειάζονται τόσα data centers. Μάλλον γιατί η απάντηση θεωρείται προφανής: για να σου μιλάει η τοστιέρα σου! Λίγο είναι;

28/3: Αμερικανικό δικαστήριο διατάζει την αποζημίωση γυναίκας για τις ζημιές που προκάλεσαν τα σόσιαλ μήντια στην ψυχική της υγεία. Σύμφωνα πάντως με τους Έλληνες καθηγητές πανεπιστημίου που αναλαμβάνουν να αναλύσουν, τα σόσιαλ μήντια δεν είναι σαν το κάπνισμα, γιατί «σε αντίθεση με το κάπνισμα, στα σόσιαλ μήντια υπάρχουν και θετικά στοιχεία». Κάτι τέτοιοι ακούνε για το ρόφημα «ζεστό νερό», και τους φαίνεται καλή ιδέα από μόνο του – δίχως να έχουν καπνίσει ποτέ τους.

28/3: Εντάξει όμως, ας το παίξουμε κι αυτό το παιχνίδι: δηλαδή με το τσιγάρο δεν γνώριζεις κόσμο; Και μάλιστα πολύ πιο καλοπροαίρετο κόσμο! Και δεν καταγράφει κι ο Ζούκεμπεργκ ποιον γνωρίζεις! Και μπορείς και να το κάνεις μετά το σεξ χωρίς να ξενερώνει το έτερον ήμισι! Έχουμε κι άλλα, μη μας προκαλείτε.

30/3: 47 μαθητές έχουν ταξιδέψει στη Γαύδο για να διεξαχθεί η παρέλαση της 25ης Μαρτίου στο ακριτικό νησί που δεν έχει αρκετούς μαθητές ώστε να παρελάσουν διαφυλάσσοντας την ελληνικότητά του. Μάρτης γαρ, φυσάει λίγο και ο σκυλοπνίχτης της γραμμής βγάζει απαγορευτικό. Οι μαθητές εγκλωβίζονται. Το ελληνικό κράτος, έχοντας πάρει φόρα από τις φρεγάτες που έστειλε στην Κύπρο, σκέφτεται να στείλει φρεγάτα να τους παραλάβει (λογικό, αφού ανάμεσα στο καρυδότσουφλο που πάει Γαύδο και στη φρεγάτα δεν υπάρχει κάτι ενδιάμεσο). Δηλαδή οι καιροί είναι τέτοιοι που για την διασφάλιση της ελληνικότητας δεν αρκεί πια μια παρέλαση, χρειάζεται και φρεγάτα.

1/4: Το κίνημα της αντιπαγκοσμιοποίησης σημάδεψε τις απαρχές του 21ου αιώνα και έκτοτε οι Αμερικάνοι προτιμούσαν να μπλέξουν με τη Χεζμπολάχ παρά με τους διεθνείς αντιεξουσιαστές. Αλλά πέρασε καιρός, τα διδάγματα ξεχάστηκαν, και τώρα ο παλαβιάρης